

Van-e alapja az optimizmusnak?

Irta László Dezső, szociáldemokrata párttitkár.

Halljuk a biztatást, hogy a gazdasági krízis elérte legmélyebb pontját, amely alá már nem süllyedhet tehát csak optimizmusra van szükség, vagyis higgyen mindenki a gazdasági fellendülésben és az el fog következni.

László Dezső

A húsvéti ünnepek alatt van időnk elől gondolkodni, a tavaszi napsugár meg éppen segítségünkre volna az optimizmus felkeltésében. Vizsgáljuk meg tehát, hogy valóban bízhatunk-e a gazdasági viszonyok jobbrafordulásában, vagy pedig csupán a tavaszi évszakkal együttjáró átmeneti javulással állunk szemben, ha ugyan javulásnak lehet mondani a kényszerű mezei munkákat.

A munkás, magánalkalmazott, iparos, kereskedő és mezőgazda szemüvegén — akik az ország lakosságának nagy többségét képezik — vizsgálom ezt a kérdést és azt látom, hogy

a gazdasági válság még sokakat fog magába temetni, mielőtt eljutunk a lényeges javuláshoz,

ha ugyan ez egyáltalán elérhető azokkal a segítő eszközökkel, melyeket a kormány és a törvényhozás alkalmazni fog.

Optimizmust már évek óta követel a kormány és ez alatt a gazdasági helyzet évről-évre rosszabbodott, a munkanélküliség nőtt, a munkabérek alázultak, a csődök és kényszerelvonások szaporodtak, mind többen vetették el maguktól az életet, az eladósodás fokozódott, a vagyon elleni deliktumok emelkedtek. Mindezek bevezetője a munkanélküliség abnormis számban való megjelenése volt a munkapiacra a munkáskereslettel szemben és amilyen mértékben szaporodtak a munkanélküliek, olyan arányban nőtt és terjedt a válság az iparban, a kereskedelemben és csapott át a mezőgazdaságra és az intellektuális foglalkozásokra is.

A válság rombolását a múlt évben meggyorsította az ipari és mezőgazdasági munkabérek lezuhanása, a paprika, hagyma, bor és gabonakrach és így legördültünk abba a mélységbe, ahonnan a felemelkedés szinte kilátástalannak látszik.

Tanácsot azonban kaptunk, hogy **takarékoskodjunk**, mert ez egyik legfontosabb tényezője a válság ellen való védekezésnek.

Eljutottunk a fogyasztóképtelenség legmélyére,

ahova mind többen sorakoznak és ahol a munkanélküli családok már nemcsak éheznek és rongyoskodnak, hanem formálisan pusztulnak. És amilyen mértékben terjed ez a munkásság soraiban, úgy rántja maga után a vele gazdasági kapcsolatban levő foglalkozási ágakat, amelyeknek üzői szintén tönkremennek és elvesznek nemcsak a közvetett, de a közvetlen fogyasztás számára is.

De nézzük meg a „szerencsés” dolgozó helyzetét: mit jelentenek ma már ezek is a fogyasztásra nézve? Mai keresetük a 2–3 év előttiéek felére, sőt még annál is mélyebbre szállott. Ez a kereset az egyedülállóakra nézve talán elég arra, hogy magukat szűkösen élelmezzék, arra azonban semmi esetre sem, hogy egyéb szükségleteiket (ruha, lakásbér, minimális kulturigényt stb.) fedezhessék. Az meg

egyenesen talány, hogy a családok miképpen képesek családjuk élelmezéséről gondoskodni mai keresetükből.

Am nem sokkal külsőben a kisiparosok, kereskedők, mezőgazdák helyzete sem. Vad verseny dúl közöttük, ha áruikat akarják értékesíteni, vagy nagyrítán megrendeléshez akarnak jutni, aminek természetes következménye, hogy a két év előtti jövedelmüknek csak egyrésze maradt meg, sőt a ráfizetés is gyakori, ami adósságokba döntötte őket és ezzel elindultak a tönkremenés útjára.

Nem talán tehát, ha azt mondom, hogy a fogyasztás számára a munkások, magánalkalmazottak, iparosok, kereskedők és mezőgazdák még felét sem jelentik annak, amit ezelőtt két évvel még jelentettek. És ha ezekhez még hozzáadjuk, hogy terhek nem csökkentek, hanem emelkedtek, tisztán áll előlunk a válság igazi képe.

Ilyen sötét és reménytelen valóságot látva, mire lehet alapítani az optimizmust?

Azokra az intézkedésekre talán, melyeket a kormány kifizetésbe helyezett? 100 millió az eladósodott birtokoknak, 10 millió az iparosoknak. Itt ott közmunkák kiadása, elégségesek-e arra, hogy optimisták lehettünk? Távolról sem azok. Még arra sem elégségesek, hogy a gazdasági válságot a mai elviselhetetlen szinten feltartóztassák.

Van-e mód mégis a segítségre és ha igen, mi volna az? Véleményem szerint

még volna mód a segítségre.

Csak figyelemmel kell kísérnünk a válság felépését és eddigi lefolyását, amit röviden végigvezettem és rá kell jönnünk arra az igazságra, hogy a válság kiindulási alapja a munkanélküliség aránytalanul nagy megjelenése volt, amely lehetővé tette a keresetek mélybezuhanását és ezek a tényezők, — mint a gazdasági élet legelőször jelentkező betegségei — átragadtak az összes termelési ágak kereseti lehetőségeire is.

Mindezek hátterében pedig a nagytőke húzódik meg, mint a munkanélküliség és tehát az egész válság előidézője, mely a maga mohóságával és kiméletlenségével racionalizált és a munkásságot egyre nagyobb számmal küldte ki az utcára, a termelést fokozta, de a munkabéreket kegyetlenül letörte, kartelljeivel a termelést és piacot monopolizálta, a védővámokat a maga és csakis a maga számára gyümölcösöztette. És tehetett mindezt anélkül, hogy terveinek végrehajtásában a kormány és a törvényhozás a munkásság és a fogyasztók érdekeinek megvédésével akadályozta volna. Felelek mindjárt arra is, hogy miért nem tehetette meg ezt a kormány és a törvényhozás? Mert a kormány a közterhek csökkentése helyett a növekvő munkanélküliség és fogyasztói válság ellenére

feleltem a vasúti díjszabást, a dohánygyármányok árát, a vámtelegeket.

Bele kellett tehát egyeznie abba is, hogy a cukorkartell megdrágítsa — éppen a kartelltörvény tárgyalásakor — a cukrot. Most pedig részesei vagyunk a liszt- és kenyér drágulásának, mialatt a keresetek tovább csökkennek. A nagytőke kapzsiságára és vele szemben a kormány tehetetlenségére vezethetjük tehát vissza a munkanélküliséggel együttjáró elviselhetetlen válságot.

Legelső sorban a nagytőkét kell az államhatárolomnak — ha már eddig elmulasztotta — törvénnyel kényszeríteni olyan cselekvésekre, amelyek ezt a megdermedt gazdasági életet megmozdítják, de jó példát magának a kormánynak kell erre adni.

Azt mondják, tökeszegény ország vagyunk. Ha igaz is ez az állítás, de még igazabb, hogy vannak itt is álló tőkék, amelyek helyes gazdaságpolitikával cselekvésre kényszeríthetők.

Olyan mély a válság, hogy annak meggyógyítására az itthoni tőke nem elég. Igaz. De az is igaz, hogy sok állam tökefölösleg fölött rendelkezik és hozzá a kamatláb is alacsony ezekben az államokban.

Kölcsönt, de minél nagyobb kölcsönt kell tehát felvenni,

annyit, amennyi a gazdasági élet talpraállításához szükséges. A kölcsön terhei súlyosbitani fogják az ország helyzetét. Ez is igaz. Beszélhetnék arról is, hogy az eddig felvett kölcsönök és a költségvetési felesleg mire használtatott fel. De most nem erről van szó, hanem arról, hogy a válság végpusztulásba taszítsa-e az országot, vagy pedig vállalni kell a kölcsönt terheit? Azt hiszem, bátran állíthatom, hogy az ország lakosságának

Szenzációs

HARISNYA

ajánlat!

Hibamentes műselyem
harisnya 1'50

Hibamentes **2'10**
1-a műselyem
vékonyszálú.

Hibamentes **3'30**
1-a műselyem, garantált tartós, erősszálú.

E harisnyák minden párjáért szavalolok.

Magyar áru!

LUSZTIG IMRE

Szeged, Széchenyi tér 2. sz.

90 százaléka az utóbbit akarja, mert ez felel meg érdekeinek. A kölcsönt természetesen csak olyan célokra szabad felhasználni, amelyek valóban hasznosak.

Ha ilyen módon úgy az itthoni mozdulatlan tőke cselekvésre kényszerül és kiadós külföldi tőke is belekerül a gazdasági élet vérkeringésébe, nem annak megnagyobbodott szívére, a nagytőkén keresztül, hanem a végerekbe, a munkásságba való bő befecskendezés útján, tehát

munkálmunkák teremtésével,

kezdhetünk optimisták lenni, mert a munkásság talpraállításával talpra fog állani az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság egyaránt.

Tennivaló, elvégezni való olyan sok van és mihán várják a munkásság százezreinek tétlen leeresztett karjai, hogy munkára emelkedhessenek fel. És most fel kell vetnem a kérdést: képes-e ezeket a feladatokat megoldani a mai kormány, a mai törvényhozás? Határozott nemmel kell felelnem.

Ne követeljenek tehát optimizmust, amikor nagypénzeket a vásárnapok is a dolgozó kisemberek számára és megmaradnak a nagypénzek, ha nem nyílik ki a szem minden dolgozónak és nyitott szemével nem látja meg, hogy van még feláramlás is, de ennek előfeltétele egy nagy összefogás és annak erejével a titokban tartott választáskor ennek a rendszernek olyannal való felcserélése, amelyik a dolgozó magyar néptől függ, mert attól nyeri hatalmát.

FÉMPORTÁLT

a legmodernebb kivitelben tervek szerint legújantagabb árban

készül

TELEFON:
31-04.

Bornstein és Kiss

vasszerkezeti üzeme, Kossuth Lajos sugárút 52. sz.

Kérjen költségelőirányzatot és tervrajzot.

Mielőtt

tavaszi és nyári ruhaszükségletét beszerezné,

tekintse meg

ÜRDÖG FERENC készítő ruhadrágáit, Széchenyi tér 16 (Telefon 17-63), ahol felöltők, öltönyök, iszkarugók, bőr- és gumiköpenyek, trencools felöltők, külön nadrágok nagy választékban.

Olcsó, szolid árak mellett, mérték szerinti pontos kiszolgálás.